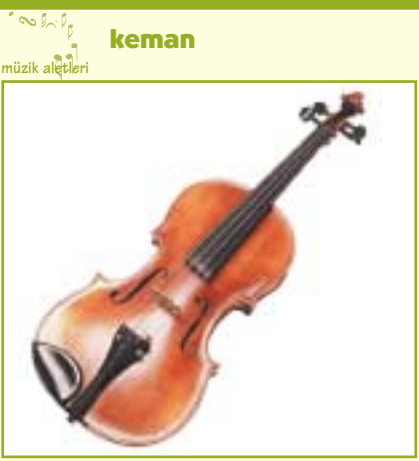

Türü Telli
Bir yayın gövdedeki tellere sürülmesi yoluyla çalınır. İtalyan besteci Monteverdi, Orfeo adlı operasının 1607 yılındaki sahnelenişi sırasında orkestraya kemani da katmıştı. Türk müziğine kemanın girişiyse 18. yüzyılın başında oldu.

Türü Telli
Piyanoda tuşlara basıldığında bir düzenek harekete geçer ve piyanonun arkasında bulunan çekiciler tellere vurarak ses çıkarır. Tuşlara sert basılırsa kuvvetli, yavaş basılırsa hafif ses elde edilir. Piyanoyla aynı aileden olan klavyen ve org gibi çalgılarda bu özellik yoktur.

Türü Telli
16. yüzyılda İspanya'da ortaya çıktı. İlk gitarlarda 4 tel vardı. 19. yüzyıla gelinceye dek çeşitli değişikliklere uğrayan gitara 2 tel daha eklendi. Sonraları gitarların gövdesi genişletildi, derinliği azaltıldı. Modern müziğin önemli çalgılarından biri olan gitarın değişik türleri vardır.

Türü Telli
Çello olarak da bilinir. Keman ailesinden dört telli ve bas sesli bir çalgıdır. İlk olarak 16. yüzyılda geliştirilen viylonsel, başlangıçta beş telli olarak yapılıyor ve orkestrada bas sesleri desteklemek için kullanılıyordu. Tek başına belirgin bir çalgı olarak öne çıkması 18. yüzyılda oldu.

Türü Telli
Saz olarak da bilinir. Türk halk müziğine özgü bir çalgıdır. Divan sazı, onikitepli, cura, bozuk, gibi halk müziği çalgıları da biçim olarak bağlamaya benzer ve birlikte bağlama ailesini oluştururlar.

Türü Üflemeli
Üflemeli çalgılar ailesinin başlıcalarından biri olan fagot, 17. yüzyılda ortaya çıktı. İlk olarak Fransa'da görülen fagotun, obuanın da atası olduğu kabul edilir. 18. yüzyılda orkestrada kendine özerk bir yer bulan fagotlar, bu tarihten sonra konsertholarda da kullanılmaya başladı.

Türü Vurmalı
İçerik oyuken gövdesinde bulunan parçalar sayesinde sallayınca ses çıkarır. Tahta, bambu ve plastikten yapılan türleri vardır. Çoğunlukla Afrika ve Latin Amerika müziklerinde kullanılır.

Türü Telli
Kısadan uzuna doğru sıralanan telleri olan arpin, bilinen ilk örneklerine MÖ 3000'li yıllarda Mısır'da ve Ortadoğu'da rastlanır. Eski Yunan ve Roma uygarlıklarında da kullanıldığı bilinen arplar, bazı küçük değişikliklerle modern orkestralarda da kullanılmaya başlandı.

Türü Üflemeli
Tek kamışı ve tahta üflemeli bir çalgı olan klarnet, orkestralarda ve bandolarda önemli bir yer tutar. Solo çalgı olarak da dağarcığı geniş olan klarnetlerin metalden yapılanları da vardır ama en çok tahta olanları tercih edilir.

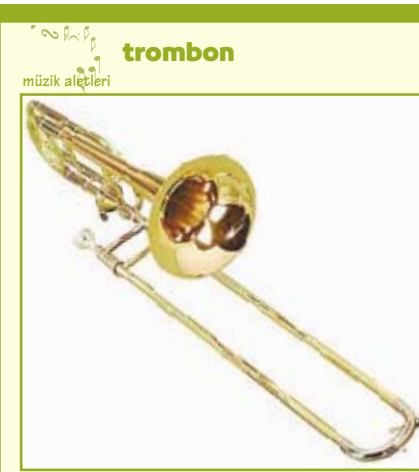
Türü Üflemeli
Antoine-Joseph Sax'ın 1846'da patentini aldığı nefesli çalgıların ortak adıdır. Gövdeleri metal olan saksofonların, çıkardıkları farklı tonlardaki seslere göre değişik çeşitleri vardır. En bilinen saksofon türü alto saksofondur.

Türü Üflemeli
Bakır üflemelilerin en eskilerindendir. İlk metal trompet MÖ 2. binyılda Mısır'da dinsel törenlerde ya da askeri amaçla kullanılan, ancak bir ya da iki nota çıkarabilen küçük bir çalgıydı. İlk çağlarda işaretleşmelerde kullanılan bu çalgı, müzik aleti olarak orkestraya orta çağda girdi.

Türü Vurmalı
Timpani sözcüğü İtalyanca'da "davullar" anlamına gelir. Orkestrada sürekli kullanılması 17. yüzyıl ortalarında oldu. Timpaninin gövdesine gerilen derinin sıkıştırılıp gevşetilmesiyle farklı sesler elde edilir. Çağdaş timpanilerde bu ayar, bir ayak pedaliyle sağlanır.

Türü Üflemeli
Fincan biçimli bir ağızlığa dayanan dudakların titreşmesiyle ses çıkarır. Boru uzunluğunu değiştiren ve "kulis" adı verilen bir sürgüsü vardır. Bu sürgü trombonun farklı notalarda ses çıkarabilmesini sağlar. İlk olarak 15. yüzyılda kullanılmıştır.

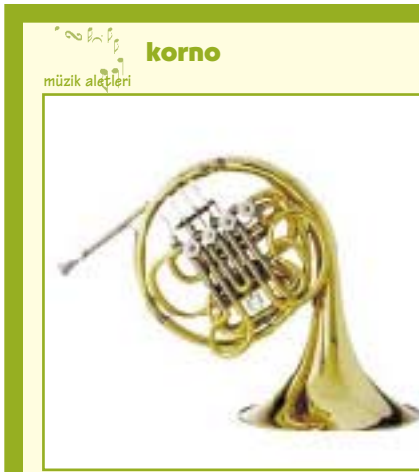
Türü Üflemeli
Geniş konik borulu ve pistonlu bir bakır üflemeli olan tuba, kalın bir ses çıkarır. Korno adındaki bir başka bakır üflemeliden geliştirilen bu çalgılar orkestralarda olduğu kadar, bandolarda da kullanılır.

Türü Üflemeli
İlk akordeon 1822'de Berlin'de yapıldı. Körüğün metal çerçeve içine yolladığı havanın içeride bulunan dilcikleri titreşmesiyle çalışan akordeonların bir türü de piyano akordeondur. Bu türde sağ el için, piyanodaki gibi bir klavye bulunur.

Türü Telli
Banço, Afrika kökenli bir çalgıdır. Afrika'dan Amerika'ya köle olarak giden işçiler arasında yaygınlaşan bu çalgı, sonraları Avrupa müziğini de etkiledi. İlk bançolarda 4 tel vardı. Bu sayı günümüzde 5 olmuştur.

Türü Üflemeli
Latince "boynuz" anlamına gelen bu alet, boynuz biçiminde kıvrılır. İlk kornolar gerçekten de hayvan boynuzundan türemiştir. Boynuzun sivri ucu kesilip buradan üflenerek çalınırdı. Kornolar boynuz benzeri kıvrık metalden yapılmış aletler olarak gelişti.

Türü Telli
Lavta ailesinden bir çalgı olan balalayka, Rusya'ya özgü bir müzik aletidir. Balalayka aslında bir halk şarkılarıyla birlikte tek başına çalınır ama, son yıllarda büyük balalayka orkestraları da kurulmuştur.

Türü Vurmalı
Günümüz orkestralarının vazgeçilmez ritim çalgısıdır. Ağırlıklı olarak rock ve caz müziğinde kullanılır. Değişik boydaki davul ve zillerin bir arada kullanıldığı bateri, "baget" adı verilen iki sopa yardımıyla çalınır.

Türü Telli
Türkiye, İran, Arabistan, Kuzey Afrika, Afganistan, Pakistan, Hindistan gibi ülkelerde çeşitli biçimleri olan, bazı mızraplı ya da yaylı çalgıların ortak adına Rebab denir. Tel sayısı bir ile beş arasında değişir, ama çoğunlukla üç tellidir.

Türü Vurmalı
Klasik Türk müziğinde de kullanılan zilsiz büyük tef, nakkare ve kudümle birlikte, başlıca ritim çalgılarından biridir. Derisinin iç yüzüne boydan boya gerilen kiris sayesinde aynı anda iki değişik tını çıkarabilir.

Türü Üflemeli
Gayda İskoçya'yla özdeşleştirilmiş bir çalgıdır. Deriden yapılan tulumun üstüne kolla bastırılarak verilen hava, gaydanın uçundaki borulardan ses çıkmasını sağlar. MÖ 100 yıllarında ortaya çıkan gayda, yalnızca İskoçya'da değil tüm Avrupa'da çalınırdı.

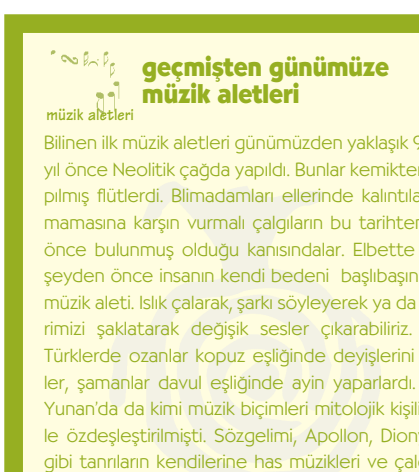
Türü Üflemeli
Neolitik çağdan beri bilinen panflütler yana bağlanmış farklı uzunluklardaki kamış borulardan yapılır. Metal, kil ya da ahşaptan yapılanları da vardır. Müzikteki yarım tonlar boruların dudaklara yatırılmasıyla elde edilir.

Türü Vurmalı
Ahşap, maden ya da pişmiş topraktan silindirik bir gövdeye gerilen deriden oluşan davullar, elle ya da sopayla çalınır. Biçimi değişse de dünyanın her yerinde bulunur. Bilinen ilk davulun neolitik çağda yapılmış olmasına karşın insanın ritim duygusunun çok daha önceden gelişmiş olduğu sanılıyor.

Türü Telli
Kanun, Türkiye, Yunanistan ve Ortadoğu ülkeleri müziklerinde sıkça kullanılır. Ülkelere göre tel sayısı değişse de ahşaptan yapılan yamuk gövdesi hep aynıdır. Kökeninin Eski Mısır'a hatta Sümer'e uzandığı sanılmaktadır.

Bilinen ilk müzik aletleri günümüzden yaklaşık 9000 yıl önce Neolitik çağda yapıldı. Bunlar kemikten yapılmış flütlerdi. Bilimadamları ellerinde kalıntılar olmasına karşın vurmalı çalgıların bu tarihten de önce bulunmuş olduğu kanısındalar. Elbette her şeyden önce insanın kendi bedeni başlıbaşına bir müzik aleti. Isık çalarak, şarkı söyleyerek ya da ellerimizi şaklatarak değişik sesler çıkarabiliriz. Eski Türklerde ozanlar kopuz eşliğinde deyişlerini söyler, şamanlar davul eşliğinde ayin yaparlardı. Eski Yunan'da da kimi müzik biçimleri mitolojik kişilerle özdeşleştirilmişti. Sözelgeli, Apollon, Dionysos gibi tanrıların kendilerine has müzikleri ve çalgıları vardı. Tapınak dışında çalınan müziğin simgesi olan, çift borulu, sesi de zurnayı andıran aulos'un eski örneklerine Asya'da yapılan kazılarda rastlanmıştır. Telli bir çalgı olan kitara da Asya'dan gelmez. Eski Yunan müziğinde aulos, şarap tanrısı Dionysos'un; kitaryasa, güzel sanatların tanrısı olan Apollon'un çalgısıydı.

Müzik aletlerini genelde üç grupta toplayabiliriz: Telli, üflemeli ve vurmalı çalgılar. Bunları da kendi içlerinde alt türleri vardır. Sözelgeli yaylı ve mızraplı çalgılar, telli çalgılardır. Üflemeliler de aletin yapıldığı malzemeye göre bakır üflemeli, tahta üflemeli gibi gruplara ayrılır. Son yıllarda elektronik aletlerle ve bilgisayarla desteklenen bazı müzik aletleriyle birçok değişik ses elde edilebiliyor. Müzik zevki değişip gelişirken, müzik aletleri de değişip gelişiyor.

yaylı çalgılar
Küçükten büyüğe sırayla: Keman, viyola, viylonsel, kontrbas.

